

Friburg e ses dus linguatgs

■ (gsc) Il cussegl costituzional friburgais (CC), elegì 2000 dal pievel per sbozzar ina constituziun chantunala nova, ha gist approvà in text per dus artitgels da linguatgs. L'entir sboz vegn lura confermà enturn la fin da mars; sin quai preves'ins la procedura da consultaziun ed ina segunda lectura, uschè ch'il suveran decidess en matg 2004. Sper Berna ed il Vallais è Friburg in dals trais chantuns bilings. Il CC ha approvà il sboz suandant davart ils linguatgs: «Art. 6: La bilinguitad è in element essenzial da l'identitad dal chantun e da sia chapitala. Cun mesiras decisas promova il chantun l'enclatga, la pasch ed il stgomi tranter sias cuminanzeas linguisticas. El promova las relaziuns tranter las cuminanzeas linguisticas naziunalas, cunzunt la Svizra francofona e la germanofona. – Art. 7: Il franzos e tudestg èn las linguas uffizialas. Lur diever vegn reglà respectond il princip da territorialitad. Il chantun e las vischnancas fan stim da la cumposiziun linguistica tradiziunala dals intsches e resguardan las minori-

tads linguisticas istoricas. Il franzos è la lingua uffiziala da las vischnancas francofonas, il tudestg quella da las vischnancas germanofonas. Il tudestg e franzos pon esser linguas uffizialas da las vischnancas cun minoritads linguisticas istoricas relevantas; quai basegna il consentiment dal chantun.» Lezza menziun da vischnancas bilinguas vegn a chaschunar opposiziun da vart romanda. Dus terzs dals avdants dal chantun èn francofons, la chapitala ha ina fatscha cleramain romanda malgrà ils 28% Alemans, ma sin stgalim federal èn ils Romands profondamain conscients da lur destin da minoritad. I teman che la presiun da la maioritad alemanna sper il cunfin linguistic germaniseschia plaunet plis vitgs francofons. Bliers na vulan perquai betg ch'ins stgaffeschia la categoria da vischnancas bilinguas, schebain ch'il franzos en Svizra, tenor la davosa dumbraziun dal pievel, progredescha sin donn e cust dal tudestg. Ins sto pia spetgar discussiuns emoziunalas enfin a la votaziun chantunala da 2004.